

Kommunikationsindsatsen i forbindelse med

Grindsted-forureningerne

Thomas Laursen, medierådgiver, Koncern Kommunikation i Region Syddanmark

DTU-tal afslører voldsom forurening fra gammelt giftdepot i Grindsted

Nye målinger viser, at der hvert år siver 100 kg kræftfremkaldende stoffer ud i Grindsted Å. En af Danmarks værste forureningssager, siger forskerne bag tallene.

MILJØ

Af Gitte Rebsdorf redaktion@ing.dk

Forskere fra DTU har opdaget en ny og alvorlig forurening fra en fabriksgrund i Grindsted, hvor det daværende Grindstedværket frem til 1970'erne deponerede spildevand:

Hvert år siver 100 kg af det kræftfremkaldende stof vinylklorid fra giftdepoterne i Grindsted og lige ud i Grindsted Å. Her følger det et nyt kapitel til sagen om forurening fra værket, hvoraf giftdepoterne i Kærgaard Klitplantage er det mest kendte.

Vinylklorid er et nedbrydningsprodukt, som stammer fra klorerede opløsningsmidler. Disse stoffer er sammen med en lang række andre stoffer blevet brugt i produktionen på Grindstedværket.

Professor Poul Løgstrup Bjerg fra DTU Miljø, som har stået i spidsen for forskningsprojektet, kalder fundene opsigtsvækkende:

»Der er tale om en meget voldsom udsivning, ubetinget en af de største i Danmark. Selv på verdensplan er der tale om en meget stor forurening,« fastslår han.

DTU-forskerne har fundet forureningen i et projekt med støtte fra bl.a. Miljøstyrelsen, hvor de fokuserer på at udvikle bedre metoder til at måle den samlede mængde forurening. De nye metoder kan ifølge Poul Løgstrup Bjerg være forklaringen på, at forureningen ikke er fundet tidligere.

Netop fordi vinylklorid er kræftfremkaldende, er den tilladte mængde sat lavt til 0,05 mikrogram per liter. Men grænsen er tæt på forureningsudløbet overskredet 100 gange, og syv kilometer nede ad åen er den overskredet 20 gange.

Grindstedværket, som indtil for nylig var ejet af Danisco, er i dag overtaget af den amerikanske kemivirksomhed Dupont. Værket har efterladt sig mindst fire depoter med gift i selve Grindsted by – heraf et på selve fabriksgrunden, hvorfra udsivningen til Grindsted Å sker.

»Der er foretaget målinger de seneste 25 år, og forureningsfanen flytter sig hele tiden. Det er min vurdering, at forureningen er rykket tættere på åen, og at udsivnin-

gen derfor har nået sit maksimum, men det vil fortsætte mindst 20-50 år frem i tiden,« siger Poul Løgstrup Bjerg.

En anden professor på DTU Miljø, Anders Baun, der er ekspert i at risikovurdere kemikalier, fremhæver, at vi normalt slet ikke accepterer kræftfremkaldende stoffer i vandmiljøet.

»Hvis det havde været en virksomhed, der havde udledt stoffer af

denne type, var det blevet stoppet øjeblikkeligt,« fastslår han.

Forureningen af Grindsted Å bliver yderligere presserende, fordi Danmark i overensstemmelse med EU's regler i 2014 ændrede jordforureningsloven, så overfladevand i søer, åer og havvand skal prioriteres.

Det betyder, at forureninger, der truer natur og overfladevand, skal håndteres på lige fod med forureninger, der truer grundvand.

GRINDSTED Å er kendt som et fint fiskevand, og Grindsted Sportsfiskeforening udsteder stadig fiskekort til åen. Foto: Henrik Søvang/Wikipedia

Det hjælper dog ikke meget, når der ikke er penge i kassen, påpeger formanden for miljøudvalget i Region Syddanmark, Jørn Lehmann Petersen (S).

»Jeg tror ikke, folketingspolitikkerne har opdaget, hvor omkostningstung jordforureningsloven er. Det er tidligere skønnet, at en oprydning i Grindsted by vil koste omkring 100 mio. kr., og det beløb holder næppe længere,« siger han.

Jørn Lehmann Petersen mener derfor, at kemigiganten Dupont, der ejer Grindstedværket i dag, bør betale for oprydningen, selv om deponeringen af spildevand skete med myndighedernes tilladelse.

Indholdet af giftdepoterne fra Grindstedværket stammer fra værkets produktion af sovepiller, nerve-medicin, vitaminpiller og antibiotika. Fra de omfattende depoter i Kærgaard Klitplantage, hvor der er en kostbar oprydning i gang, har det bredt sig til det omkringliggende miljø, så det har været nødvendigt at udstede et badeforbud på en 1.400 meter lang strækning.

Dupont har ikke ønsket at svare på spørgsmål til denne artikel. ■

GIFTIGE

Miljøminister afviser at besøge forurenede å i Grindsted

En af Danmarks værste forurenings-sager, siger forskere fra DTU. Nye målinger viser, at der hvert år siver 100 kilo kræftfremkaldende stoffer ud i Grindsted Å

Ritzau Plus: Ny voldsom forurening

Ritzaus Bureau, 26. januar 2018, Jesper Ravn..., 418 ord, Id:e697fa5f,

En af Danmarks værste forurenings-sager, siger siver 100 kg kræftfremkaldende stoffer ud i C

Ny forurening

Forureningen i Grindsted Å var ikke ny viden

Endnu flere stoffer forurener Grindsted Å

2.837

(pr. 1.11.2019)

BILLUND

JydskeVestkysten

Lappeløsning i Grindsted Å er

Region Syddanmark tester allerede andre steder lignende metoder, der kunne ,

JYDSKEVESTKYSTEN
SØNDAG 28. JANUAR 2018

LEDER.

JydskeVestkysten er redaktionel og organisationer og redigeres liberalt og borgerligt grundsyn oprindelige dagblades kristne og folkelige tradition. FRA UD

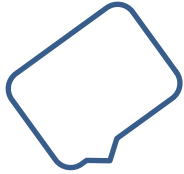
Ny voldsom forurening fra Grindstedværket

Svineriet skal ryddes op

presser på for handling efter et forurening i Grindsted Å

IMENS FORTSÆTTER FORURENING AF GRINDSTED Å

Udfordringer

Hvorfor rydder I ikke bare op?

Er vi truet på vores sundhed?

Schyyy... ellers kan vi
ikke sælge huset

Staten: Regionernes ansvar!

Interessenter

- Borgere
- Grundejere i fanerne
- Husejere
- Borgergruppen i Grindsted (Facebook-gruppen "Ryd op efter Grindstedværket")
- Facebook-gruppen "Giftskandalen i Billund Kommune"
- Tidligere og nuværende ansatte på det tidligere Grindstedværket
- Region Syddanmark (regionsrådet og Miljøudvalget)
- Billund Kommune (Varde Kommune)
- Staten
- Miljøstyrelsen
- Miljøministeren (pt. Lea Wermelin)
- Sundhedsstyrelsen
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Sundhedsministeren (pt. Magnus Heunicke)
- Grindsted Sportsfiskerforening / Grindsted Sejlklub
- Udvalgte lokalt valgte MF'ere
- Øvrige regioner med generationsforureninger
- Universiteter og forskningsinstitutioner
- DuPont/Grindstedværket

Hvor står vi nu

- **Borgerne:** Større forståelse for forureningssituationen. Taknemmelighed - sundhedsundersøgelse. Opbakning til regionens arbejde. Enkelte protester.
- **Staten:** 30 (50) mio. kr. til Kærgård/Grindsted. Afventer økonomiforhandlinger om overfladevandsopgaven.
- **Billund Kommune:** Grindstedforurening.dk, Engsøen, større åbenhed.
- **Ubekendte:** Sundhedsundersøgelsens resultater? Resultat af nye undersøgelser af forureningsfanerne? Økonomi? Skuffede forventninger?

Hvad har vi lært?

- **Timing is everything!!!**
- **Åbenhed, oplysning, borgerinddragelse og samarbejde** mellem myndigheder har haft stor og positiv effekt – både i forhold til medier, men også over for det nationale politiske lag.
- **Lyt** til bekymringer, og tag dem **alvorligt**. Også selv om du ikke forstår dem.
- **Planlægning, planlægning, planlægning**. På alle niveauer.
- **Tilgængelighed**. Både over for **borgere** og **medier**.
- **Facebook** er svær at håndtere. **Fake News** – ambassadører.

Gode råd

HER OG NU

1. **Overblik** – hvem er aktørerne, og hvad er deres interesse i sagen? War Room
2. **Mål/formål** med kommunikationen på kort sigt. Rette misopfattelser?
3. **Kommunikationsindsatsen** skal være handlingsorienteret – og ærlig.
4. **Test din kommunikation** på udenforstående. Forstår de, hvad du siger?

LANGSIGTET

1. **Hvem og hvordan** kan jeg påvirke med **kommunikation**? Forståelse? Alliancepartnere?
2. **Invitér** dine kritikere ind. **Lyt** til dem. Tiden er som regel givet godt ud
3. **Hvad er slutmålet?** Oprensning? Penge? Arbejdsro? Borgertilfredshed?